

DOMOVINA

Izhaja 5., 15. in 25. dan vsakega meseca. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inzerate se plačuje vsakokrat po 10 kr. od garmond-vrste. Velja za celo leto 2 gid., za pol leta 1 gid., za četrt leta 50 kr. Naročnina naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celji.

Celje, 24. septembra 1894.

Hud boj imamo Slovenci na Štajerskem in posebej še v Celji, za naše narodne pravice, za naš narodni obstanek!

V zadnjem času začel nam je svitati od daleč žarek upanja, da dobimo na celjski gimnaziji slovenske paralelke ali pa samostalno slovensko nižjo gimnazijo v Celji.

V borbi za to imenitno in za narodni napredek Slovencev prepotrebno zadevo odlikoval se je s svojim prizadevanjem g. poslanec Mihael Vošnjak, nadaljujoč delovanje svojega mnogozaslužnega brata, g. dr. Josipa Vošnjaka.

Pri celjski gimnaziji gre Slovincem za eno najizdatniših stopinj pri poviševanju narodne omike. Vsak razsoden Slovenec ve in čuti, koliko to pomeni, čutijo in vejo to pa tudi nasprotniki Slovencev in zato hrujejo po svojih zborih in časopisih na vsa usta proti vresnični te, v božji in državni jasni postavi pravičene zahteve Slovencev.

Pri tem boju torej mora veljati klic: „Vsi možje na brod!“ V namen te prevažne svrhe treba je iskati na vse strani pomoči, slediti po združujočih momentih in ogibati se vseh ločujočih reči!

Opazujemo pa v svojo žalost namesto podpore za našega legitimnega zastopnika g. Vošnjaka, napade na njegovo osebo v ljubljanskih slovenskih listih.

Slovenski narod na Štajerskem odobril je pri shodih v Celji, v Mozirji in v Šmarji postopanje g. M. Vošnjaka. Seveda so se oglasili nekateri za ojtrestrejša orožja, za dalje segajoče zahteve; v bistvu je kazal se narod edin, misli o taktiki so različne.

Tukaj moramo opomniti drage rojake na stari rek: „korak, korak za korakom!“ Treba je utrditi si pridobljeno postojanko, predno se gre dalje in na strehi se ne začenjajo staviti hiše

Na letošnjem shodu zaupnih slovenskih mož v Celji, naglaševala se je potreba, da se izdatno podpirajo koraki naših poslancev na Dunaji po domačih občinskih in okrajnih zastopih in posebno tudi v časopisih. Prosimo torej slovenske — posebno ljubljanske — in druge prijazne nam časopise, naj pusté prenaglene napade na osebe.

Osobni napadi so krivi, da na Kranjskem ni mogoče skupno delovanje v vprašanjih, ki so životnega pomena za slovenski narod. Ali se nam na Štajerskem naj ustvarijo iste žalostne razmere? Pod neugodnimi okoliščinami, drugačnimi še, kakor onkraj Save, branili smo svetinje našega naroda, ter dosegali tekom let, kar celo nasprotniki naši priznati morajo, dokaj lepe uspehe. Dosegli pa smo jih samo, ker smo bili zložni, ker je vsak svoje moči s pošteno voljo in z veliko požrtvovalnostjo posvetil sveti stvari našega naroda.

Narod naš potrebuje vsako delavno moč; nobena se ne sme nepremišljeno napadati in s tem odbijati od narodnega dela, drugače ne bomo ne le ne napredovali, ampak, nastopili rakovo pot.

Svrha, za katero se poteguje g. Vošnjak, je tudi zadača nas vseh! Za to pa hodimo z njim, ne proti njemu!

Slovenci in nemščina.

I.

Ena glavnih naših napak je ta, da preveč čislamo to, kar je ptuje, in premalo to, kar je naše. Ta napaka je pri nas ukoreninjena bolj globoko, nego morebiti pri katerem koli drugem narodu, in ta napaka je kriva, da je slovenski narod v tolikih letih še tako malo dosegel. Posebno se to kaže, ako pomislimo, kako mesto zavzema še vedno nemščina v našem javnem in zasebnem življenji, na škodo slovenščini in njenim pravicam.

Res je, da v tem oziru nismo vsega krivi mi sami. Nemščina vsiljuje se nam v šolah in v uradih, od državnih in avtonomnih nam nasprotnih oblastij, od železnic in drugih velikih podjetij, proti katerim dosedaj še ne moremo s pravim uspehom nastopiti. Povsod se skuša širiti nemščina in nemški življenjski in kolikor mogoče odtrati slovenščino, in mi imamo moči, da bi si v tem oziru mogli nsenkrat radikalno pomagati.

Zato mora pač vsak trezno misleč človek priznati, da je nekterim stanovom našega naroda znanje nemščine potrebno. Potrebno je znanje nemščine onim, ki hočejo priti v kako državno službo, ali v službo pri katerem večjem ptujem podjetji na naši zemlji, za vse take je žalibog znanje nemščine še vedno eden glavnih, pogojev, da morejo službovati na slovenski zemlji, ter to tudi ostane, dokler se vse razmere po naših deželah korenito ne izpremené.

Da se pa tudi drugod po naših krajih nemščina tako šopiri, tega pa smo krivi edino le mi in naša popustljivost.

Da se pri sodiščih in političnih oblastih tudi sè slovenskimi strankami uraduje nemški, da se z njimi sestavljajo nemški zapisniki, da se jim izdajajo nemški odloki, to so krive le stranke in njihovi zastopniki. Ako bi vsak Slovenec, ki pride na kak javni urad, govoril le slovenski, ako bi vselej — seveda popolnoma mirno, — a odločno izrekel željo, naj se zapisniki z njim sestavljajo v slovenskem jeziku, in naj se mu izdajajo slovenske rešitve, bi se stvar kmalu obrnila mnogo na bolje. Morebiti bi to ne pomagalo takoj, morebiti bi nekteri uradniki le nekoliko časa delali neprilike, ali na dolgo bi se taki občji zahtevi ne mogli upirati. Seveda, ako bi bili po naših deželah nastavljeni samo uradniki, kakoršni bi morali biti, potem jih ne bi bilo treba še z vednim zahtevanjem siliti do tega, da se slovenskimi strankami občuje in uraduje slovenski. Ali uradniki, ki so nastavljeni po naših slovenskih deželah, so večinoma tujega rodu, našega jezika sploh ne znajo, ali pa so se ga naučili k večjemu toliko, da ga lomijo za silo. Tako daleč smo sicer sedaj že, da si ne upajo naravnost in javno nastopiti proti našemu jeziku, toda na tihem in skrivaj porabljajo vsako priliko, da slovenskemu jeziku kratijo njegove pravice, da ga odtravajo ter usiljujejo nemščino. Pri tem svojem protipostavnem postopanju pa so popolnoma gotovi, da se jim ne zgodi nič hudega, saj vedó, da višji uradi v Gradcu in na Dunaji še celó radi vidijo, da delajo tako. Zato še celo nekteri

uradniki našega rodu in našega jezika ne postopajo drugače, kajti boje se, da bi se zgoraj pri svojih višnjih preveč ne zamerili. Takega postopanja ne bo konec, dokler bomo mi tihi popustljivi. Vsak posamezni Slovenec, tudi najpriprostejši kmet mora si postati svest svojih pravic, mora vedeti, da ima njegov jezik popolnoma isto pravico, kakor nemški, ter mora o vsaki priliki v občevanju z uradi rabiti svoj jezik, ter zahtevati, da tudi uradi in druge oblasti v ustmenem in pismenem občevanju z njim rabijo le slovenski jezik. Seveda pa so za varstvo narodnih pravic v prvi vrsti poklicani bolj omikani stanovi, naši trgovci, veleposestniki, odvetniki, notarji in drugi. In ravno pri njih je v tem oziru skoro najslabše. Ravno oni, ker znajo večinoma tudi nemški, so mnogo preveč popustljivi. Večkrat se jim smilijo uradniki, ki se tako mučijo lomeč naš jezik, včasih zopet se jim boje zameriti, ali pa nočejo veljati za neuljudne, zato večkrat z uradi in uradniki občujejo po nemški, namesto po slovenski. Ali nekterih osebah odznanje ne smemo imeti. Mi moramo pravico našega naroda in našega jezika zastopati brezobzirno in pri vsaki še tako majhni priliki. Nobena stvar tu ni premalenkostna. Marsikdo si misli: kaj bodem delal sitnosti sebi in drugim radi enega odloka, zaradi samo nemške poštne tiskovine, zaradi samo nemškega napisa na kakem javnem sloopji, ali zaradi kake druge take malenkosti, saj s tem naš narod nič ne pridobi. Ali temu ni tako. Vse te na videz tako malenkostne stvari v svojej celoti so krive, da se naše dežele smatrajo za polovico nemške, da se sploh misli, da je nemščina v naših krajih potrebnejša od slovenščine. Sploh pa tudi nobena taka stvar za se ni premalenkostna. Vsaka stvar, ktera se našim nasprotnikom zdi dovolj važna, da se jej upirajo in jej nasprotujejo, mora se tudi nam dovolj važna zdeti, da jo zahtevamo, ter da se zanjo borimo. Samo s tem, da se odločno in o vsakej priliki potegnemo za vsako tudi najmanjšo narodno pravico, dosežemo toliko, da se nam ne bodo več kratile tudi važnejše narodne pravice.

Brezobzirni moramo postati in sitni kedar se gre za narodne pravice. Saj vemo dobro, da iz ljubezni nam niti v Gradcu ne na Dunaji ničesar ne bodo dali. Saj vemo dobro, da smo jim tam mi Slovenci dobri samo za to, da dajemo vojake in plačujemo davke, in da se pustimo prav lepo mirno ponemčevati. Oni tam gori le preradi pozablajo, da imamo mi, ker imamo iste dolžnosti, kakor drugi narodi, tudi iste pravice, kakor drugi narodi, zato jih moramo neprestano opominjati na to, ter odločno upreti se vsakemu kratenju naših narodnih pravic. Ako v tem oziru vsak posamezni Slovenec stori svojo narodno dolžnost, se gotovo marsiktere stvari kmalu obrnejo na bolje. Naši nasprotniki, kedar bodo spoznali našo odločnost in zavednost, nas bodo bolj spoštovali, uvideli bodo, da so njihovi napori zastonj, in česar nam nikoli ne bi dali in dovolili iz ljubezni, dado nam, da se obranijo naše nadležnosti.

Potem si vendar le malo po malo v našem javnem življenji slovenščina pridobi ono mesto, ktero jej gre. Potem po naših krajih ne bodo

mogli več nastavljeni uradnikov, ki našega jezika ne znajo, a oni, kateri so uže med nami, morali si bodo poiskati mesta drugje, ali pa se bodo morali našega jezika naučiti in ne samo za silo. Delujoč vztrajno in odločno, bomo to gotovo dosegli. Seveda pa moramo v istem smislu delovati tudi na vseh drugih poljih, najbolj pa se moramo truditi za to, da našemu jeziku pridobimo pravo veljavo v našem privatnem življenju.

Ustanovna slavnost bralnega društva v Gornji Radgoni.

Uresničila se je dolgoletna želja gornjeradgonskih rojakov: toli zaželjeno prepotrebno bralno društvo postalo je v nedeljo dne 16. t. m. vesela resnica. Ta dan vršil se je ustanovni občni zbor in njemu je sledila ustanovna slavnost, ki se je obnesla tako sijajno in veličastno, da se je sme osnovalni odbor, ki je storil v resnici velikanske priprave, z opravičenim zadovoljstvom spominjati. Osnovni odbor se ni vstrašil nikakih stroškov, da bi to slavnost priredil tako, kakor je primerna temu važnemu društvu. In posrečilo se mu je. Nepričakovana ugodnost vremena in požrtvovalno sodelovanje od blizo in daleč došlih gostov, bilo je njemu v veliko pomoč. Že v prvih popoldanskih urah jelo se je zbirati občinstvo in ko je prišel čas otvoritve, bilo je zbranega toliko občinstva, kolikor se ga nikdo ni nadejal. Zastopan je bil v prvi vrsti ves gornjeradgonski okraj, nadalje prišlo je nešteto udeležencev iz ljutomerskega in šentlenuškega okraja. Tudi čmureški in radgonski okraj je bil zastopan in kar s posebnim veseljem naglašamo, tudi mnogo Prekmurcev, teh narodnih trpinov in tlačanov, je prišlo. Tudi mariborski okraj ni zaostal: Prišlo je odposlanstvo bralnega društva v Jarenini. Vse je napravljalo vtis, kakor da bi se tu imel vršiti, kakov tabor, in če bi bil kdo hotel vse udeležence šteti, naštel bi jih gotovo nad 2000.

Ob 1/4. uri začel se je v okrašenih sobani občni zbor, katerega je otvoril predsednik s pozdravom gostov in zdravico na cesarja. Pri vpi-sovanju udov oglasno se jih je takoj prvi dan čez 100. Res lepo število, katero nas navdaja z nado, da se bode novo društvo lepo in krepko razvijalo. V odbor so se volili nastopni gospodje: Notar Oton Ploj, predsednik, kaplan Franjo Moravec, podpredsednik, drd. Franjo Pikel, tajnik, kaplan Jakob Kosar, knjižničar, kmet Janez Pelcl, blagajnik, kmet Franjo Kavčič, odbornik in kot namestnika: kmet Janez Milar in kmet Martin Roškar. Imena teh mož so nam zagotovilo, da se društvo nahaja v dobrih rokah, katere je bodo vodile do krepkega razvoja.

Po volitvi odbora sklenil se je občni zbor in začela se je na vrtu prosta zabava, katera se je otvorila s pozdravom došlih gostov in sploh vseh udeležencev. Zdaj nastopi slavnostni govornik, gosp. Dragotin Hribar. Tišina je nastala, vse je sililo proti govorniku. Ta je v navdušenih in iskrenih besedah označeval narodno življenje in teženje Slovencev, dokazoval opravičenost in dolžnost vsakega Slovenca, gojiti svojo narodnost in zavračati vse tiste stare laži, katere trosijo nemškutarji o nas po svetu. Burno se je pritrjevalo govorniku, ko je z ognjevitimi besedami govoril o ljubezni do maternega jezika, s katero ljubeznijo naj vsakdo kaže svojo hvaležnost do matere. Tako ginljivo in v srce segajoče je vedel govornik navduševati za ljubezen do maternega jezika, da si ni samo ženski spol brisal solze iz oči, — solzili so se tudi moški.

Za tem govorom vrstila se je godba, sviranje tamburašev, petje in vmes se je še mnogo drugih izbornih govornikov oglašalo ter navduševalo mnogobrojno občinstvo. Duševni in umetni vžitki, kateri so se ponujali poslušalcem, so bili zares mnogovrstni. Komaj so z burnim odobravanjem sprejeti tamburaši utihnili, že se je razlegalo krasno petje po prostornem vrtu in petju je zopet sledilo sviranje godbe. Zavladalo je tako navdušenje in veselje, da se občinstvo ni moglo ločiti. Ostalo je v istem ogromnem številu, v katerem se je zbralo, še do pozne noči skupaj. Še le, ko se je bližala polnoč, jel se je prazniti vrt, a polnile so se obširne gostilniške sobe in tu je vskipelo praznično veselje do vrhunca. Dan se

je že svital, a vedno je še vstrajalo mnogo gostov in še le ko je solnce izšlo izza gor, odišli so in odnesli seboj spomin na lepo in veselo slavnost.

Da se je ta slavnost tako lepo in sijajno obnesla, za to gre vsa čast in hvala gospodu slavnostnemu govorniku, gospodom pevcem in ljubeznjivim pevkam ter njih vodji, slavnim cven-skim tamburašem in njih izvrstnemu učitelju, sl. svetinjski godbi, ljubeznjivima gospicama iz Št. Jurija, kateri ste delili šopke in v svoji narodni noši dali celi veselici mično zunanost, in sploh vsem drugim gostom, katerih ni plašila dolga pot in zamuda časa. Konečno gre tudi vsa čast in zahvala g. gostilničarju Skerlec-u, ki je dal svoje prostore na razpolago. Želeli bi le, da bi ta slavnost bila povod k premenitvi njegovega sedanjega nemškega gostilniškega napisa.

Došlo je več pismenih in telegrafičnih čestitek in pozdravov, katere je občinstvo sprejelo z živahnim pritrjevanjem. Mi pa opuščamo njih objavo, ker so telegrami došli v tako oskrunjeni obliki in pisavi, da se v njih le nekaj besedij da čitati, druga vsebina pa niti uganiti ne. Ko je bralno društvo pred 14 dnevi dobilo neki telegram, bil je popolnoma pravilno in razumljivo pisan. Iz tega moramo sklepati, da se sedaj došlih telegramov ni oskrunilo tako iz neznanja jezika, kakor iz hudobije. Dobro bi zatorej bilo, ako bi novoizvoljeni odbor spravil to stvar pred višjo poštno oblast.

Celjske novice.

(Himen). Dne 26. t. m. poroči se v Št. Jurji ob juž. žel. g. Peter Majdič, veleposestnik in lastnik parnega mлина v Hudinji pri Celji, z gospodično Netiko Ripšlno, hčerko znanega rodoljuba, zdravnika g. M. Ripšlana. — Vrli narodni dvojici čestitam od srca!

(Poročil se je) dne 24. t. m. g. dr. Radoslav Pipuš, odvetniški koncipijent v Celji, z gospodično Hedvigo Krušič iz Celja. — Čestitamo!

(Upravni odbor „Južno-štajerske hranilnice“) v Celji ima dne 27. t. m. ob 10. uri dopoludne v čitalnični dvorani sejo, s sledečim dnevnim redom: 1.) Poročilo v polletnem delovanju. 2.) Poročilo o stanju hranilnice v prvem polletju. 3.) Razni nasveti.

(Okrajni šolski svet celjski) je v svoji seji dne 12. t. m. razen drugih, strogo uradnih zadev, predložil terno za učiteljsko službo v Grižah, imenoval ljubljanskega učit. kandidata g. Hrabroslav Žmavc, (rojen v Kapelih pri Brežicah), za podučitelja v Griže, priporočal nekaj starostnih doklad ter pregledal in presodil proračune raznih krajnih šolskih svetov. — Dal dovoljenje, da se dekliska šola šolskih sester v Celji razširi v petrazrednico in otroški vrtec preseli v Žimjarkovo hišo.

(Okrajni odbor celjski) imel je dne 10. septembra sejo, v kateri se je obravnavalo 37 različnih predmetov, zadevajočih vzdrževanja okrajnih cest, mostov in poplačevanje bolniških stroškov za uboge. Sklenilo se je pri tej seji tudi, da se priporoča prihodnji skupščini podelitev podpore za zgradbo železnice Št. Jurij-Slatina po 20.000 gld. tudi takrat, če bo dogotovljena ta železnica do konca leta 1898. Okrajni štipendij na c. kr. učiteljsku v Mariboru, letnih 120 gld. podelil je okrajni odbor Ivan Pelih-u iz Levca in štipendij za podkovsko šolo v Gradci po 50 gld. Ivanu Možina na Sp. Hudinji. Za konjsko dirko v Žalci dovolilo se je 25 gld. podpore. Sklenilo se je poprositi štaj. kmet. družbo, da preskrbi okraju za prihodnje leto osem čisto, krvnih plemenskih bikov po znižani ceni, kateri se bodo oddali potem zanesljivim živinorejcem v plemenjenje. Ker razsaja v šentjurski občini pri svinjah rudeča bolezen, sklenil je okrajni odbor po predlogu načelnikovega namestnika, g. Hausenbihlerja, da se poprosi deželni odbor, naj odpošlje deželnega živinozdravnika, g. Jelovšek-a v šentjursko občino, kateri naj bi ondi prednašal o svinjereji in podučil ljudstvo, kako ima ravnati v slučajih take bolezni.

(C. kr. okrajno glavarstvo celjsko) zaukazalo je vsem občinam svojega področja, da takoj napravijo manjkajoče table po vaseh, oziroma prenovijo že stare, na katerih se napisi ne morejo

več čitati. Ker so imena krajev na teh starih tablah večinoma popačena, opozarjajo se slavna občinska predstojništva, da porabijo to priliko in skrbijo za to, da se napišejo na te table pravilna slovenska imena krajev in vasi, takó, kakor jih ljudstvo v resnici izgovarja in da izginejo prisiljeno izkovanjena imena, katerih ljudstvo niti ne pozna.

(Kako gospodarijo celjski mestni očetje). Pred nekaterimi leti raznesel se je po Celji glas, da misli celjska posojilnica kupiti takozvano Guggenmosovo posestvo, blizu kolodvora, ravno nasproti poslopja celjske mestne hranilnice. Ta vest je prestrašila vse celjske „Velikonemce“, in sklenilo se je, da se ima to na vsak način zaprečiti. Stvar pa ni bila ravno tako lahka, kajti, kakor je znano, naši celjski „Velikonemci“ ne razpolagajo ravno z velikimi svotami denarja, razun tega pa se tudi nobenemu izmed njih ni zdelo varno, da bi za tako stvar iz svojega žepa kaj žrtvoval. Toda kaj zato, saj ima občina premoženja, in na občinske stroške se lahko marsikaj stori, — da se varuje nemški značaj celjskega mesta. In tako so sklenili mestni očetje, — saj ni šlo iz njihovega žepa, nego iz žepa občine, da ima občina na vsak način kupiti Guggenmosovo hišo. Lastniki hiše so seveda hitro porabili to priliko, ter zahtevali izvanredno ceno, katero jim je občina seveda tudi plačala, tako, da je to posestvo občino stalo celih 85.000 gld. Kako dobro kupčijo je pri tem občina naredila, kaže se sedaj. Občina bi se sedaj tega posestva rada iznebila, ker je občinski zastop v svoji seji dne 17. t. m. sklenil, da hiša, ktera je baje vredna 56.000 gld. in še drugih 1520 m² sveta, kateri so baje vredni 10.000 gld., ponudi državi za 40.000 gld., tako, da pri tej kupčiji občina, kakor je celjski občinski zastop sam spoznal, zgubi okroglih 26.000 goldinarjev. Glede zgube 26.000 gld. se sicer občina izgovarja s tem, da bode baje poštno poslopje, katero bi se imelo tam sezidati stalo 168.000 gld. in da ves ta denar ostane v Celji. Ta izgovor je pa precej jalov, ako se pomisli, da bode celjskim obrtnikom ostal le mal del tega denarja, in da bodo na vsak način od zidanja dobiček imeli samo nekateri, zgubo 26.000 gld. pa bodo ob svojem času čutili vsi občinarji. Ako je novo poštno poslopje res tako potrebno, kakor pravijo, da je, ga bode država gotovo prej ali pozneje sezidala, tu ne bi bilo treba, da občina, ktera vender le ni tako bogata, za to podari državi 26.000 gld. Toliko pameten je še celo celjski mestni zastop, da mora to uvideti, zato se nam zdi mnogo bolj verjetno, da posestvo, katero ponuja državi za 40.000 gld. ni mnogo več vredno nego toliko, da pa je isto nalašč cenil na 66.000 gld., zato, da se ne zve tako naravnost, da je bilo celo Guggenmosovo posestvo kupljeno za kakih 25.000 gld. predrago, samo za to, da ga ne bi kupili Slovenci.

(Premiranje konj) iz sodniških okrajev Celje, Šmarje, Kozje, Konjice in Vransko se je vršilo v sredo 12. septembra t. l. na celjskem živinskem sejmišči. Pripeljali so posestniki skoraj 200 prav lepih konj na ogled in prepričal se je lahko vsak pričujoč, da se je konjereja okoli Celja dobro povzdignila v zadnjih letih. Premije ali darila so dobili: za kobile z žrebeti: 45 gld. Martin Travner iz Vranskega okraja, 35 gld. Franc Antloga iz Gotovelj, 25 gld. Jakob Kožuh iz Pristave pri Vojniku, po 15 gld. Matija Dobo-višek iz Št. Jurja pri Celji in Matija Steiner iz Velike Pirešice, po 10 gld. Jožef Košenina iz Gomilskega, Albin Pečar iz Imenega, Jakob Zupanc iz Grobelnega in Jožef Župan iz Golobinjaka; — za kobile: 40 gld. Janez Črešnjar iz Tepine, 30 gld. Jožef Permoser iz Šmarjete pri Celji, 25 gld. Anton Virant iz Gomilske, po 15 gld. Marija Premšak iz Škofje vasi, Blaž Grobelnik iz Gotovelj in Jurij Solar iz Tepine, po 10 gld. Jožef Zdojšek s Ponikve pri Šmarji, Martin Travner iz Kamenič (Braslovče) in Jožef Šmid iz Dobja pri Planini; — za žrebete: po 30 gld. Franc Cukala iz Gomilske in Martin Premšak iz Škofje vasi, po 20 gld. Franc Breznikar iz Orle vasi (Braslovče) in Štefan Obreza iz Št. Vida, po 15 gld. Martin Premšak (drugo darilo) iz Škofje vasi, Anton Hočevnar iz Gomilske in Andrej Marguč iz Konjic; po 10 gld. Martin Vizjak iz Teharij

silno društvo. Obe društvi v zvezi s slovenskimi pevci, so se pri odhodnici prav hvaležni skazali. S solzami v očeh smo se ločili in si trdno obljubili še nadalje za mili slovenski narod delovati. V to pomozi Bog!

(Iz Ljutomera.) (Zakasnelo). Voselico, katero je priredilo slov. pevsko društvo za ljutomerski okraj, dne 2. sept., se je prav dobro obnesla. Zvezalo se je tu mnogo pevskih društev v jedno celoto, katerim glavni kapelnik je nemorni g. Caherl. Posebno so se odlikovali pri koncertu, ljutomerski pevci in pevke, vrli pevci od Malenedelje, mešan zbor iz Cvena in drugi. Hvale vredno je tudi, da nas je počastila tako mnogobrojna gospôda iz Št. Jurija na Ščavnici, iz Sv. Petra pri Radgoni, iz Kapele, Sv. Antona pri Ptuj i drugi. Slavnostni govor je imel dekan g. Skuhala. V odbor so bili voljeni sledeči: predsednik g. dekan Skuhala, podpredsednik g. Vavpotič, tajnik g. Misja in več odbornikov. Glavni kapelnik je g. Caherl, učitelj; za posamezne okraje so drugi kapelniki. — Pri ločitvi so vsi imeli še jedno željo, namreč, da bi se skoraj kmalu priredila enaka veselica!

(Nemška šola v Ljutomeru) se je sklenila dne 14. t. m. Pri maši so popevali nemški pevci in pevke. Zeló je bolelo narodnjake, da se na slovenskih tleh, v slov. cerkvi, kjer je slov. prepoved, nemško poje! Kdo je temu kriv? In kedo zamore to zabraniti?

(Od male nedelje). Dne 9. t. m. priredilo je tukajšnje pevsko društvo lepo odhodnico svojemu pridnemu kapelniku g. učitelju Caherlu, ki se preseli v Cezanjevce. Navzlic deževnemu vremenu je bila vender lepa veselica v narodnem značaju. Pri tej priliki podali so tudi hvaležni pevci krasno darilce, svojemu kapelniku in mu želeli mnogo sreče na novem službovanju.

(Kadetna šola v Mariboru) se bode slovesno odprla 4. oktobra, na cesarjevega godu dan.

Druge slovenske novice.

(Ljubljansko mesto) dobi od dne do dne lepše lice v zunanjem in narodnem pogledu. Zidajo se nove hiše, odpirajo se nove ceste in ulice, promet je vsled stekanja mnogih železnic vedno večji, in kar je največ vredno, mesto postaja vedno bolj in bolj narodno. Mestni zbor z magistratom vred koraka z lepim zgledom naprej. Kljub vsem oviram razobesil je že na mnogih ulicah table s čisto slovenskimi napismi. Zdaj bodo še zasebniki, trgovci in obrtniki, svoja kazala s slovenskimi ali vsaj s slovensko-nemškimi napismi omislili. In tako bode v kratkem mesto dobilo svoj naravni narodni obraz, morebiti še do takrat, ko se otvori „Narodni dom“, ki bode še letos pod streho. — Ljubljančane zdaj zabava cirkus Henry, ki res dobro dela. V kratkem bode pa slovensko gledališče prevzelo njegovo ulogo.

(Ljubljansko učiteljsiše) je dobilo res letos in prej že, dokaj slovenskih učnih moči. Toda vprašanje je, ali se bode zdaj kaj več slovensko učilo, ali se bode slovensko uradovalo, ali bodo vsaj razglasili, ki so občinstvu namenjeni, slovenski. Do zdaj, lani in tudi letos še je bilo vse nemško.

(Nasledki slovenskih in nemških šol) Kako napredujejo slovenski otroci v slovenskih ljudskih šolah, in kako v nemških, o tem je nedavno „Slovenski Narod“, kaj primerno in razločno tako-le pisal: „Prav dobro in zanesljivo merilo za vrednost kake ljudske šole je to, kako njeni učenci napredujejo v I. latinski šoli. O tem nas pouče javna šolska izvestja dotičnih gimnazij. V ta namen sem si bil izposodil izvestji višje in nižje ljubljanske gimnazije, in notri sem našel to-le zanimivo reč: Da je bilo v I. šoli višje in nižje gimnazije v slovenskih oddelkih, kamor prihajajo učenci iz slovenskih mestnih šol = 35, čitaj petintrideset odličnjakov, dva oddelka nižje gimnazije imata vsak kar po najst tacihi „tičev“. To so „fantje od fare!“ Potem sem pogledal, kakšen je bil napredek v I. šoli višje gimnazije, kamor se zapisujejo učenci iz ljubljanskih nemških šol. Soditi po tem, kako se te šole hvalijo po nemških časopisih, bi človek opravičeno pričakoval, da bode Bambergovim tiskarjem črnila zmanjkalo pri stavljenji odličnjakov tega nemškega razreda. „Doch welch eine

bittere „Enttäuschung!“ Statistika za ta razred kaže to-le: V začetku šolskega leta 1893/94 se je v I. a. (t. j. nemški razred) vzprejelo 46 učenec, mej letom jih je 10 izostalo, kar je že samo ob sebi jako slabo znamenje. Na konci leta jih je ostalo še 36. In kaj mislite, koliko je odličnjakov v tem elite-razredu? Akoravno sem še tako dobro gledal, nisem jih mogel več zapaziti, nego = 1, reci jednega samega! 20 jih je dobilo I. red; a razlika mej 46 — 21 = 25! Nad polovico teh dijakov je torej propalo takoj v I. šoli“.

(Grüss Gott, Schulverein, Grüss Gott, Südmark) — tako nekako se bo glasilo, tako se utegnejo pozdravljati c. kr. učitelji deške vadnice na učiteljski v Ljubljani, kjer je vsled inenovanja na mesto pokojnega, zlata vrednega Tomšiča, „Vrtčevega“ urednika, prišel k trem sedanjim nemškutarskim učiteljem še četrti pristni brat, ki sliši na ime Maier. Mozek je že na kmetih, kjer je služil kot Pirkarjev ljubljenec, nemškutaril; zato je bil prišel na nemško šolo v Ljubljano, potlej vsled Linhartovega povabila kot suplent, in zdaj kot sad baron Heinovega upliva in koalicijske vlade, celó kot stalni vadniški učitelj. To mesto je tudi zaslužil; kajti on ni slovenski šolski pisatelj, kakor je bil Tomšič, ali kakor so Gabršek, Bezljaj, Dimnik in drugi, ki so tudi za to službo prosili, on je marveč mali sodelavec „Laib. Schulzeitunge“, on je ud „šulferajna“, član „Südmarke“ itd. Od njega je smelo upati, če bi tudi še več špirta nemškega imel, da bi začel izdajati kakošen listič z imenom: „Grüss Gott, Schulverein, Grüss Gott, Südmark“.

(Na razstavo v Levov) je bilo šlo le malo Slovencev. S pomočjo kranjskega deželnega zbora se je bil na to izložbo podal g. A. Zumer, predsednik slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani. Na Dunaji se je otvorila razstava za zdravstvene reči. Na to izložbo je šel med drugimi g. V. Ribnikar v Logatci, predsednik „Učiteljske zaveze“, ki je tudi sam nekaj izložil.

(Litijske rudniške tovarne) ne morejo več, kakor se nam poroča, tako napredovati, kakor pred leti. V bližini namreč primanjkuje za izdelovanje v tovarnah, dovolj surove rude, tako, da jo morajo dovažati iz drugih dežel, kar pa prozvroči preveliko stroškov.

(Radeški brod) se je moral novemu mostu umakniti. Dne 13. t. m. je vzel za vselej slovo, smuknil pod novim mostom po Savi navzdol, pozdravil drugi dan svoje tovariše pri Rajhenburgu, Brežicah in Čatežu ter se preselil pod Sisek k ondotni Savi in Kolpi, kjer bode prevažal brate Hrvate, katerim ga je njegov lastnik, dedič Zorétovih za 500 gld. prodal.

(V Krškem) se bode 7. oktobra z odkritjem Hočevarjevega in Valvazorjevega spomenika praznovala ustanovitev fare. Za župnijskega, upravitelja je imenovan dosedanji č. g. vikar J. Knavs, za kaplana č. g. Mart. Kerin.

(Pri krški kmetijski podružnici) se je letos oglasilo 192 prošnikov za brezplačne trte in za darila (skupno 3500 gld.), katera je kranjska hranilnica za leto 1894/95 odločila vinogradnikom krškega okraja. 110 drugih prošnikov se je pa oglasilo za brezobrestna posojila (30.000 gld.) pri deželi in državi. Krška kmetijska podružnica in ondotni kmetje se jako trudijo za novo vinorejo in močno trkajo — ker morajo, pač na vrata javnih blagajnic. — Te dni se je nadzornik iz poljedelskega ministerstva ogledal ameriške nasade krške podružnice.

(Novomeški akademiki) so bili priredili 15. t. m. besedo s koncertom in igro: „Oča so rekli, da le!“ na korist družbi sv. Cirila in Metoda.

(Novomeške novice). Od kar imamo železnico, poroča se nam, je tudi v Novem mestu živahnejše. Vedno prihaja več tujcev in gostov, ki se kot izletniki tudi za poletni čas v naši okolici naseló. — V mestu se je začelo tudi zidati. Nove hiše stavijo gg. Bevec, Dolenc in Rohrman. — Vodovod utegnemo tudi dobiti, znabiti izvir težke vode, za kateri projekt se trudi inženir Hrasky.

(Živahna obrtnost) je postala okolo Novoga mesta. Fabrikant Šlezinger ima v tej okolici že tri tovarne za lesne izdelke, namreč v Ruperčvrhu, v Peščeniku in na Gorjancih. On

ima tudi telefonsko zvezo z Novim mestom, kakor g. Germ z Bajnofom.

(Dolenjska železnica) ima že veliko posla. Posebno živahen je promet na progi Grosuplje-
Novo mesto.

(Novomeške toplice) so imele letos veliko več gostov, kakor lani. Železnica, ki vozi skoro do toplic je k temu pripomogla.

(Dopolnilna volitev v kranjski deželni zbor) bode 30. oktobra na Notranjskem. Volil se bode mesto umrlega Krajgerja jeden poslanec.

(† Vinko Lapajne). V Idriji je umrl mladi trgovec Vinko Lapajne, sin ranjkega župana Štefana Lapajna. Pokojni Vinko je bil za narodno, za odločno narodno slovensko stranko jako vnet in delaven. Posebno priljubljeno mu je bilo slovensko gledališče, v kateri stroki je bil izvrsten, kajti v gledališči se je nekaj časa vadil na Dunaji. Zato je tudi doma potem prirejal lepe gledališke predstave, pri katerih je v prvi vrsti sodeloval. Bil je tudi izboren humorist in humoristični pisatelj ter kot tak izboren sodelavec pri nekaterih slovenskih šaljivih listih, osobito pri „Rogaču“ in „Škratu“. Slabotnega zdravja od mladih nog, ga je smrt vse prehitro pod grudo spravila; zapustil je žalostno vdovo in pet nepreskrbljenih otročičev.

(Koroški Slovenci) se posebno pridno gibljejo. Zadnji čas zborovali so na raznih krajih in se dobro pripravili za volitev v deželni zbor.

(Na Koroškem) imajo Slovenci v 63 občinah večino, vendar je le v 24 občinsko gospodarstvo v slovenskih rokah.

(Tržaško ljudsko šolstvo). Mesto vzdržuje 12 različnih ljudskih šol z laškim učnim jezikom. V teh je bilo lani 10.559 otrok v 185 prostornih sobah podučevanih. V okolici je bilo 10 nižje organizovanih in v slabših sobah nastanjenih šol s slovenskim in nekaj tudi z laškim učnim jezikom. V okoliških šolah je bilo 3211 otrok.

Druge avstrijske novice.

(Delegacije v Budimpešti). Ko je cesar vzprejel avstrijsko delegacijo, je na nagovor predsednika odgovoril, da ima zaupanje, da se ohrani mir, potrdil je današnji še bolj pomirjen evropski položaj, in da jako prijateljsko razmerje, katero goji Avstrija z vsemi državami, opravičuje upanje, da se bode zamogla tudi v bodoče posvetiti razvoju in pospeševanju blagostanja narodov avstrijskih.

(Državni zbor) se sklicé 16. oktobra.

(Dopisnice) bodo praznovale 1. oktobra 25-letnico. L. 1869. o tem času, so se namreč začele izdajati.

(Na Ogorskem), kjer delajo južni železnici in donavskemu parobrodskemu društvu veliko konkurenco, hočejo osnovati posebno donavsko parobrodno društvo. Minister Wurmbad bi rad to zaprečil, ker sicer pogine sedanje donavsko parobrodsko društvo.

(Bosenske in hercegovinske razmere) je v delegacijah ostro grajal mladočeški poslanec Pacak, rekoč, da se davek preostro izterjuje, da je policija vpeljala ovađuštvo, da je bilo 40 uradnikov nedavno zaprtih, da se brani širiti hrvatske časopise. Vкупni finančni minister Kalaj je te pritožbe deloma pripoznal, deloma kakor neutemljene zavrnil.

Ogled po širnem svetu.

(Sv. oče papež in italijanska vlada) sta se zeló približala in sporazumno imenovala in potrdila nekatere nove škofo na Laškem.

(Bolgarsko časopisje) je letos slavilo svojo 50letnico.

(Na Čilansko) v južni Ameriki, kjer služi že kacic 200 avstrijskih učiteljev, je šlo zopet 16 teh odgojiteljev iz naše države.

(Japonci so Kitajce) baje v odločilni bitki popolnoma potokli.

Dopisi.

S Šmiheljskega hriba. Da imajo vsi tisti puščavniki, ki so se že oglaševali v „Domovini“, tovariša v laškem okraju, bi si ne bili

mislili, cenjeni gospod urednik! kaj ne? Pa je le tako.

Ne daleč pod cerkvijo sv. Mihela nad Laškim, bivam v nekej votlini ter obdelujem svoje, menda kakih pet sežnjev obsegajoče zemljišče. Ker sem že svojih pet češpelj obral in posušil in svojih triintrideset pšeničnih klasov omlatil, ter se za zimo z najpotrebnejšim živežem preskrbel, pogledam marsikdaj skoz svoj „rešpetlin“, ki mi ga je pred tridesetimi leti moj „autmon“ podaril, ker sem mu bil jako lepo škornje „biksaril“. Pri tem opazovanju se večkrat radujem nad slikami, ki se v Laškem trgu godé.

V nedeljo popoldne je silno deževalo, zategadel nisem šel k večernicam. Ker mi je bilo dolg čas, segel sem po „rešpetlin“ in sem ga nastavil proti laški „festngi“. Pa glejte, kaj sem zapazil! Toliko laških purgarjev, da jih nisem mogel prešteti, videl sem čez most laziti, in kam so šli? Vsi so jo v Horiakov „hotel“ mahali. Mislim sem si, kaj se bodo neki posvetovali? Kar mi pride na misel, da se bodo morda pogovarjali o svoti, katero mislijo dati tistemu, ki zaliva na starem šolskem poslopji hrast, kateri namestuje menda Nekermanov spomenik. Pa temu ni bilo tako, kakor mi je bil v pondeljek zjutraj šmi-helski cerkvenik povedal.

Zboroval je neki „Fortschritt-Verein“. V to svrhu so bili povabljeni vsi laški purgarji, e — kaj že pravim — ne vsi, temveč samo tisti, ki pravijo da so „tajč“.

Gospod urednik! mislili si boste, da so Bog si ga vedi kaj govorili o „fortšritu“? Neki tržan ali tudi ne tržan je to zborovanje sicer pod tem imenom, a v čisto drugo svrhu sklical.

Kakor Vam je znano, gospod urednik! priredilo je tukajšnje „Bralno društvo“ dne 7. julija t. l. dramatično predstavo, ktera je bila zelo dobro obiskana. Med ljudstvom, ki je bilo prišlo k predstavi, ste bili tudi obitelji nasprotne stranke, in glejte, gospod urednik! to je bila največja pika omenjenega zborovanja. V pričo vseh laških „tajčarjev“ sta bila gospodarja teh obitelji za to pregreho, s tem kaznovana, da ju je zbor prav gorko premlatil — namreč z besedami, — predbacival jima je nezaupanje in Bog ve kaj še vse. Nadalje se je sklenilo in zarotilo, da se v prihodnje tudi ni jeden „tajčar“ ne sme udeležiti slovensko-narodnih veselic. — Moj Bog, kaj bode počelo „Bralno društvo“, brez te gmotne podpore, naših nasprotnikov? Slišal sem že govoriti, da omenjeno društvo namerava v kratkem zopet prirediti dramatično predstavo. Prav je tako. Vam se pa ni treba zbat, vi laški Slovenci tega sklepa nekaterih prenapetih laških „tajčarjev“. Če tudi pri predstavi ta kaznovana gospoda izostaneta, nič ne dé. Vem, da to ne bode tolika izguba. Bodem pa jaz prišel v „terjater“ in vam bodem prinesel nekaj plesnjevih desetec, pa tudi iz Celja in od drugod bodo prišli gostje, kakor sem slišal. Ne bodete imeli praznih prostorov.

Zatoraj vam pa jaz nasvetujem, delajte tudi vi tako, vi laški Slovenci. Zakaj pa vi podpirate tukajšnjo nemško „Liedertafel“? Večkrat sem vas že skozi „rešpetlin“ videl, kako ste bezgali prek mosta k Horiaku, ako je bila tamkaj „urdajč“ veselica. Jaz tudi dobro vem, da laška „Liedertafel“ ne bi mogla obstati, ako je ne bi Slovenci podpirali. Kaj ne, vi Slovenci bi se sramovali, ako bi morali prositi pri laških „tajčarjih“ podpore in da bi morali imeti Nemce med svojimi udi. Povem Vam nekaj gospod urednik! pa čisto tiho Vam bom na uho bleknil: Laški Nemci bi še ne mogli imeti svojega pevskega društva, ako bi jih Slovenci ne podpirali. Taka je!

Gospod urednik! če boste romali k sv. Mihelu, obiščite me. Boste dobro sprejeti, in jaz vam bodem še mnogo novic povedal, da jih drugokrat v svojem listu razglasite.

Klanja se Vam puščavnik.

Iz Arclina pri Vojniku. Sprejmite g. urednik, nekaj vrstic tudi iz moje žuljave roke, ki ni vajena voditi pero, ampak le plug, motiko in drugo tako orodje. Vendar, ker vam nihče iz naše vasi ne piše, storil bom to jaz, ker poročati vam moram nekaj veselih, nekaj pa tudi žalostnih stvari. — Veselo je to, da smo dobili po prizadevanju pridnega M. Vrečka (Ulčnik) sredi vasi tik državne ceste kapelo, kakoršne menda ni kmalo kje na Slovenskem. Stala je čez 2000

kron. V nedeljo 8. julija t. l. blagoslovili so jo naš č. g. župnik ter nam v lepih besedah razložili pomen sv. križa.

Zdaj pa še nekaj žalostnega! Ako se dragi bralec, pelješ skozi slavno našo vas, kjer se je, kakor sem nekje čital, porodil slavni učenjak in narodnjak Žiga Popovič, mislil boš, da si kje tam gori na „Obersteierskem“, ker tri javne napise imamo v vasi pri cesti, a vsi trije so nemški, ne ene besede slovenske ne najdeš na njih. Kdo pa so ti možje, ki nam tako pačijo našo lepo slovensko vas? Jih je povila in dojila nemška mati? kaj še! — Prvega, „Ignatz Dremel-na“, stariši so bili do smrti najodličnejša in najbolj domoljubna rodbina v celi fari, sin pa je najodličnejši „švigašvaga“ v celi občini, povsod bi rad bil, pri Slovencih in Nemcih. A „ptiček se na perji pozna“, tako tudi Ložnar! Takoj, ko je domačijo prevzel, napravil je svoji slovenski materi, nemški grobni napis ter si naročil zloglasno „vahterico“; sedaj pokazal nam je zopet na steni svoje hiše s svojim „Gasthausom“, kak duh kraljuje v tej, nekda tako spoštovani in domoljubni hiši! In glejte g. urednik, ta mož postal bi rad župan, naše národne škofjevaske občine, postal bi rad načelnik národnega kraj. šol. sveta vojniškega, postal bi rad cerkveni ključar vojniške farne cerkve in Bog vé kaj še vse! Pa povejte mu, g. urednik, da, če smo tudi lani se dali premotiti, da smo ga volili v občinski odbor, je to prva in zadnja čast, katero smo mu izročili, mi Slovenci; naj ga volijo nemčurski tržani za župana, ko itak nimajo v celi občini med seboj zato sposobnega moža, da so si ga morali že letos izposoditi iz naše občine! —

Drugi je „Karl Queder, Kleidermacher“. Iz poštenega domačega „Kvedra“ postal je „Queder“, iz krojača „Kleidermacher“. Vprašam te prijatelj Korl, ali zaslužiš od Nemcev v celem letu toliko, da bi si kupil en klobuk? Menda ne, in glej vendar žališ nas Slovence ter skruniš pošteno lice naše slovenske vasi s tem, da imaš nemšk napis. Saj še menda tudi nisi pozabil, kako plačilo si dobil lani od nemškega Schmid-na v Celji! Bodi naš ne le v srcu, ampak tudi na zunaj, ter vrži doli tisto spako, ki ne služi v čast ne tebi ne nam! Lep izgled imaš pri sosedu A. Podjavršku! — Tretji napis slovi: „Gasthaus zum Tiroler“. Lastnik te hiše res ni bil naš rojak (umrl je lani), a spodobilo bi se, da bi bil napis v jeziku tistega ljudstva, od katerega živi in to je pri nas od slovenskega. Upajmo, da bo njegov sin, ki je začel letos tudi trgovino, spoznal od koga živi, ker drugače kupovali bomo blago rajše kje drugje ter hodili pit k poštenim slovenskim krčmarjem, katerih imamo, hvala Bogu! tudi v naši vasi, kateri sicer nimajo napisov, ampak samo pošten domač smrekov vršiček, dobro domačo kapljico, v srcu in na jeziku pa milo našo slovensko govoricu. Ti trije možje z nemškimi napisi pa naj se reče od svojih „nemških bratcev“ tako dolgo, da si bodo vsi postavili graščine iz zlata ali pa iz — pajčevine! —

Ker sem že našo vas popisal, naj pogledam še nekoliko naprej po naši občini! V Škofjivasi vidim takoj na prvi hiši nemški napis. „Karl Kadivnik, Sattlermeister“. Tudi ta obrtnik je Slovenec, ima zaslužek le pri Slovencih (posebno pri g. P. Majdiču), a vendar ima sredi slovenske vasi, na hiši slovenskega posestnika, nemški napis! Razveseli pa človeka čisto slovenski napis na naši novi občinski hiši. Naročil ga je sedanji naš župan; čast mu! — V Šmarjeti, zadnji vasi naše župnije, najdete za cestoj najpred napis „Matth. Siloschek, geprf. Huf- und Wagenschmied“, potem nekaj hiš dalje „Šimon Črepinšek, Wagner“. Oba ta obrtnika sta Slovenca, živita le od nas Slovencev, a vendar se spakujeta s samo nemškimi napisi. Šimon, Šimon, kdo zlodja ti je napravil to veglasto tablo in še v nemških barvah! Ko bi te ne poznal, da si poštenjak, bi ti zameril, a tako vem, da se je to zgodilo brez tvoje volje, zato pa odstrani to spako s svojo voljo. Če že nočeš biti pošten slovensk „kolar“, daj si naslikat na tablo kolo (pa ne v nemških barvah!) in vsak bo spoznal tvojo obrt. Vidiš tvoj sosed Grobelnik tam na konci vasi bolj ve od koga živi, napravil si je na prvo mesto slovensk in še le na drugo nemšk napis.

Ti in še nekateri drugi napisi žalijo me vsikdar, kadar grem v Celje ali da plačam davek, ali da nesem košaro z raznimi pridelki na tržni dan. Če sem napravil dobro kupčijo, stopim včas tudi v „Gasthof zur Stadt Graz“ na kupico dobrega vinca. Zatrjevali so mi, da je ta hiša lastnina našega dež. in drž. poslanca M. Vošnjaka, a jaz tega ne verjamem rad, kajti na hiši slovenskega poslanca pričakujem pač slovenske napise, a na tej hiši je sicer veliko napisov, toda slovenskega zastoj išče tvoje oko. „Če se to godi na zeleni veji, kaj še le na suhi!“ Besede pač mičejo, a izgledi vlečejo. — Pa brez zamere; ker vedno le resnico govorim vam udani Janez Krtača.

Iz Št. Jurja ob juž. žel., dne 6. sept. 1894. Vsakemu zavednemu Slovincu mora srce od veselja utripati, ko vidi, kako naš narod z radostjo sledi rodoljubom, kateri se trudijo povzdigniti njegov gmotni in duševni položaj. Imamo razna društva zato, seveda jih je še potreba, potreba je obče-slovenskega gospodarskega društva itd.; pa med vsemi društvi med Slovenci skrbita za njih omiko najbolj družba sv. Mohora in družba sv. Cirila in Metoda. Prva nam daje izvrstnih knjig, druga pa se trudi rešiti otroke slovenske narodnosti potujčenja ob mejah Slovenije. Lep namen to! Dasi mislijo nekateri Slovenci — čudnih ljudij nikjer ne manjka, — da ni treba štajerskim Slovincem denar pošiljati v Ljubljano in Trst, ker nas Štajerce baje nič ne brigajo razmere Slovencev v drugih deželah; no hvala Bogu! da je tacih Slovencev in Slovenk le malo. Drugi smo pa vsi te misli, da Slovenec se mora ravnati po geslu: „Jeden za vse, vsi za jednega“. Slovenci smo si bratje, naj se že po svoji ožji domovini imenujemo Kranjci, Korošci, Primorci, Štajerci ali Benečani. Usoda zgodovine nas je ločila v razne politične skupine, a po duhu naj nas ne loči nič. In tega načela se drži družba sv. Cirila in Metoda. Ona spaja vse Slovence v eno skupino brez razločka na deželo; ona zbira moči vseh Slovencev, da pomore onim, ki so pomoči najbolj potrebni. In najbolj potrebni so pač Slovenci ob mejah onega ozemlja, kjer se glasi mila slovenščina; Primorje, Koroško, Štajersko so torišča družbe sv. Cirila in Metoda. Res je sicer, da se je dosedaj storilo največ za primorsko, a pomoč Koroški in Štajerski se že pripravlja. Misel o celokupnosti Slovencev naj navdaja vsacega, ki mu je slovenska mati vcepila ljubezen do Boga in domovine.

Ta ljubezen navdaja tudi našo vrlo žensko podružnico sv. Cirila in Metoda, ki jako lepo vspeva. V prosinci tekočega leta je priredila tombolo na korist družbi sv. Cirila in Metoda, kar je dalo čistega dobička 35 gld. Njena vrlo predsednica, častita gospa A. Kavčičeva je imela posebne namene pri prirejanji tombole: gojila je željo, da bi podružnica postala ustanovnica družbe sv. Cirila in Metoda. Vrlej, rodoljubni Slovenci se je želja deloma spolnila, kajti o priliki glavnega zbora podružnice. dne 2. sept. t. l. se je nabrala vsota 65 gld. in tako je bilo mogoče poslati vodstvu v Ljubljano vsoto 100 gld. s prošnjo, naj postane podružnica ustanovnica. V interesu narodne stvari je želeti, da bi slavno vodstvo ugodilo želji podružnice. Vse vrle Slovenke po Spodnjem Štajerskem imate tu vzgled narodne požrtvovalnosti in delavnosti. Posnemajte vrle Šentjurčanke, širite slovensko gibanje tja do nemških mej ter ne strašite se truda in ne poslušajte onih, ki pravijo, da Štajercem ni trepa brigati se za Kranjce in Primorce, mislite le na eno slovensko domovino, mislite na Slovenijo, ki obsega vse Slovence. Delajte za čast, srečo in slavo Slovenije otrok!

Še par besed o omenjenem zborovanju. Došlo je sicer dokaj občinstva, vendar bi želeli prihodnjič večo udeležbo. Posebno razveselili so nas trije gostje iz Ljubljane, ki so tako svečano pokazali, da priznavajo duševno zjedinenje vseh Slovencev Slovenijo v duhu. Hvala jim na veliki rodoljubni prijaznosti. Prišli so tudi vrli Celjani, prišli so tudi nekateri častiti gg. duhovniki iz okolice Hvala njim vsem! Zbrane je vzradostil brzojaven pozdrav v Pulskavi zborujoče podružnice.

V odboru so se zvršile neke premembe, zgubila je namreč podružnica vrlo tajnico gospo

